

Sygn. akt VIII GC 185/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Piotr Sałamaj

Protokolant - st. sekr. sąd. Eliza Sandomierska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.

przeciwko S. R.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 11.060,84 zł (jedenaście tysięcy sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt cztery grosze) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 185/12

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. wniósł o zasądzenie od S. R. kwoty 588.112,24 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 426.284,59 zł od dnia 30.12.2011 r. oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że uzyskał przeciwko (...) spółce z o.o. w B. tytuły wykonawcze obejmujące należności wypłacone przez powoda z jego środków w ramach świadczeń pracowniczych 43 byłym pracownikom dłużnej spółki tytułem wynagrodzenia za pracę za grudzień 2008 r., styczeń, luty, marzec 2009 r. i odprawy pieniężnej. Powód wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnej spółce, które postanowieniem 8 listopada 2011 r. zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Pozwany od dnia 21.11.2007 r. pełnił funkcje członka zarządu spółki, wobec czego uzasadniona jest jego odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h. Powód wyjaśnił, że na dochodzone pozwem roszczenie składa się: 1) kwota 426.284,59 zł zasądzona nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16.09.2009 r. (sygn. akt I Nc 53/09), wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2010 r. (sygn. akt VI P 14/10) i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 maja 2011 r. (sygn. akt III APa 2/11), 2) odsetki ustawowe w wysokości 147.031,65 zł obliczone od dnia jak w nakazie zapłaty do dnia 29.12.2011 r., 3) koszty zastępstwa procesowego 9.467 zł, 4) koszty procesu 5.329 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu. Wskazał, że w sposób należyty wywiązał się ze swoich obowiązków. W dniu 27.01.2009 r. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnej spółki, wniosek ten został oddalony postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie W. z dnia 17 marca 2009 r. z uwagi na okoliczność opisaną w art. 13 ust. 1 w zw. z art. 230 i 231 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze. Wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnej spółki został ponownie złożony w dniu 15 maja 2009 r., jednakże

został oddalony z analogicznych powodów, jak w przypadku złożenia pierwszego wniosku. Pozwany wyjaśnił, że stan niewypłacalności spółki powiązany jest z brakiem zapłaty ze strony spółki (...) spółki z o.o. w B.. Spółka ta zalegała z uiszczeniem należności w wysokości ponad 275.000 zł, był to jedyny kontrahent upadłej spółki. Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 września 2011 r., w sprawie o sygn. akt II K 1427/10, prezes zarządu (...) spółki z o.o. - K. H. został skazany za popełnienie przestępstwa stypizowanego w art. 286 k.k, poprzez wprowadzenie w błąd co do rzeczywistej sytuacji finansowej prowadzonej spółki, co w konsekwencji doprowadziło do niekorzystnego rozporządzania mieniem. Dłużna spółka (...) podjęła działania w celu wyegzekwowania należnej jej kwoty od (...) spółki z o.o. - po uzyskaniu tytułu wykonawczego wszczęła postępowanie przeciwko tej spółce, które zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji. Pozwany wskazał ponadto, że zgodnie z regulacją art. 23 ust. 6 pkt 4 ustawy o ochronie praw pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy dysponent funduszu może umorzyć należność w całości lub w części w przypadku jej całkowitej nieściągalności lub gdy sąd upadłościowy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

W dalszym toku postępowania pozwany stwierdził, że powództwo jest przedwczesne albowiem postanowieniem z dnia 15 maja 2012 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim, na skutek skargi dłużnika (...) spółki z o.o. w B., uchylił postanowienie komornika sądowego z dnia 8 listopada 2011 r. w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego, na które powołał się powód w pozwie. Stwierdził również, że w sytuacji gdy złożył wniosek o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie zasądzenie od niego dochodzonej pozewem kwoty byłoby rażącym nadużyciem prawa (art. 5 k.c.).

Odnosząc się do stanowiska pozwanego powód podniósł, że wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony we właściwym czasie. Pozwany nie wykazał, iż nie ponosi winy w niezłożeniu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Pozwany doskonale zdawał sobie sprawę z sytuacji majątkowej spółki. Powód wyjaśnił także, że uchylenie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego nastąpiło wyłącznie z uwagi na to, że komornik nie wysłuchał dłużnika, a Sąd Rejonowy uchylając to postanowienie podzielił ustalenia komornika, które uzasadniały stwierdzenie bezskuteczności egzekucji.

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r. pełnomocnik powoda wskazał, że postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2012 r. Komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnej spółce wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (k. 274).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. (dalej jako dłużna spółka lub spółka (...)) została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 8 listopada 2006 r. W dniu 21 listopada 2007 r. S. R. został wpisany do KRS dłużnej spółki jako członek jej zarządu. Głównym przedmiotem działalności spółki było pośrednictwo pracy.

(niesporne, a nadto dowód: odpis z KRS k. 12-14)

W dniu 1 października 2008 r. spółka (...) zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w B. umowę, na której podstawie dłużna spółka zobowiązała się do wykonania bukietów kwiatowych. Od października 2008 r. był to jedyny przedmiot działalności spółki.

Z tytułu wykonanych usług dłużna spółka wystawiła (...) spółce z o.o. trzy faktury VAT na łączną kwotę 409.400,84 zł. Termin wymagalności pierwszej faktury przypadł na dzień 3 grudnia 2008 r., zaś kolejnych dwóch odpowiednio na początku i w połowie stycznia 2009 r.

(...) spółka z o.o. nie uregulowała należności wynikających z wystawionych jej faktur VAT.

(dowód: wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnej spółki z 23.01.2009 r. k. 1-3 akt sprawy V Gu 3/09, odpis nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 14.01.2011 r. k. 30, zeznania świadka K. M. (1) k. 111-112, zeznania pozwanego S. R. k. 112-114)

(...) spółka z o.o. miała zadłużenie także wobec innych podmiotów, które nie zostało uregulowane. (...) sp. z o.o. była m.in. K. Z. oraz spółka (...).KG.

K. Z. złożyła do Sądu Rejonowego w Gorzowie subsidiaryjny akt oskarżenia przeciwko K. H. - członkowi zarządu (...) spółki z o.o. – o popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 30 września 2011 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim (sygn. akt II K 1427/10) uznał oskarżonego K. H. za winnego tego, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do rzeczywistej sytuacji finansowej reprezentowanej przez siebie spółki (...) spółki z o.o. i co do zamiaru zapłaty za zamówiony towar, doprowadził do niekorzystanego rozporządzania mieniem przez K. Z. w ten sposób, że pokrzywdzona dostarczyła mu towar, tj. gałęzie jodły kaukaskiej o łącznej wartości 157.504,70 zł, za który oskarżony nie zapłacił, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres 3 lat, oraz karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł.

Po rozpoznaniu apelacji od tego wyroku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 24 stycznia 2012 r. (sygn. akt IV Ka 743/11) utrzymał go w mocy.

(dowód: pismo pełnomocnika (...) & Co.KG z 1.10.2009 r. k. 202-203 akt sprawy V Gu 24/09, subsidiaryjny akt oskarżenia z 19.05.2010 r. k. 116-123, odpis wyroku SR w Gorzowie W.. z 30.09.2011 r. z uzasadnieniem k. 166-175, odpis wyroku SO w Gorzowie W.. z 24.01.2012 r. k. 176, zeznania świadka K. M. k. 111-112)

(...) spółka z o.o. w B. wniosła w dniu 3 grudnia 2010 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew o zapłatę od (...) spółki z o.o. w B. należności wynikających z wystawionych przez nią faktur VAT za wykonanie bukietów kwiatowych.

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 14 stycznia 2011 r. Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 600187/10 nakazał pozwanemu (...) spółce z o.o. w B. aby zapłaciła na rzecz powoda kwotę 409.400.84 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 145.134,21 zł od dnia 4.12.2008 r., 131.356,19 zł od dnia 3.01.2009 r., 132.910,44 zł od dnia 14.01.2009 r. oraz kwotę 12.410,12 zł tytułem kosztów procesu.

W oparciu o powyższy nakaz zapłaty, zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 26.04.2011 r., spółka (...) wszczęła postępowanie egzekucyjne, które zostało umorzone postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie z dnia 24.01.2012 r. (sygn. akt KM 1084/11) wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: odpis nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 14.01.2011 r. k. 30, odpis postanowienia Komornika Sądowego przy SR w Goleniowie z 24.01.2012 r. k. 31, zeznania świadka K. M. k. 111-112, zeznania pozwanego k. 112-114)

Wobec braku płatności ze strony (...) spółki z o.o. dłużna spółka nie zapłaciła wynagrodzenia zatrudnionym przez siebie pracownikom.

Fundusz Gwarantowanych świadczeń Pracowniczych wypłacił 43 pracownikom dłużnej spółki wynagrodzenie za pracę za miesiąc grudzień 2008 r., styczeń 2009 r, luty 2009 r. i marzec 2009 r. oraz odprawy pieniężne.

(niesporne)

W dniu 27 stycznia 2009 r. (...) spółka z o.o. w B., reprezentowana przez członka zarządu S. R., złożył wniosek o ogłoszenie swojej upadłości. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że nieuregulowanie należności przez (...) spółkę z o.o. w B. doprowadziło do powstania stanu niewypłacalności spółki (...).

Powyższy wniosek został oddalony postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 marca 2009 r. (sygn. akt V Gu 3/09). W uzasadnieniu wskazano, że wartość składników majątkowych dłużnika nie

pokrywały nawet najbardziej podstawowych kosztów postępowania upadłościowego, wobec czego wniosek ten podlegał oddaleniu na podstawie art. 13 ust. 1 p.u.n.

(dowód: wniosek o ogłoszenie upadłości z 27.01.2009 r. z załącznikami k. 1-35 akt sprawy V Gu 3/09, zarządzenie Przewodniczącego z 27.01.2009 r. k. 36-37 akt sprawy V Gu 3/09, wniosek dłużnika o zwolnienie od kosztów sądowych k. 39-40 akt sprawy V Gu 3/09, postanowienie SR w Gorzowie W.. z 17.03.2009 r. k. 80-82 akt sprawy V Gu 3/09)

W dniu 15 maja 2009 r. (...) spółka z o.o., reprezentowana przez członka zarządu S. R., jako wierzyciel, złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika (...) spółki z o.o. w B. obejmującą likwidację majątku dłużnika wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 sierpnia 2009 r. (sygn. akt V Gu 24/09) wniosek został oddalony z uwagi na to, że majątek spółki nie wystarcza na zaspokojenie podstawowych kosztów postępowania upadłościowego.

Spółka (...) wniosła zażalenie na powyższe postanowienie, które zostało oddalone postanowieniem Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 grudnia 2009 r. (sygn. akt VII Gz 33/09), który podzielił ustalenia i wnioski Sądu Rejonowego.

(dowód: wniosek wierzyciela o zwolnienie od kosztów sądowych z 12.05.2009 r. k. 3-4 akt sprawy V Gu 24/09, postanowienie SR w Gorzowie W.. z 24.08.2009 r. k. 193-195 akt sprawy V Gu 24/09, zażalenie wierzyciela z 21.09.2009 r. k. 198 akt sprawy V Gu 24/09, postanowienie SO w Gorzowie W.. z 14.12.2009 r. k. 213-217 akt sprawy V Gu 24/09)

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 16 września 2009 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (sygn. akt I Nc 53/09) nakazał pozwanemu (...) spółce z o.o. w B. zapłacić na rzecz powoda Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. Biuro Terenowe FGŚP w Z. kwotę 426.284,59 zł z odsetkami liczonymi od kwoty 417.284,59 zł od 6 maja 2009 r., od kwoty 9.000 zł od 7 maja 2009 r. oraz koszty procesu w kwocie 5.329 zł.

Sąd Okręgowy w Gorzowie wyrokiem z dnia 9 grudnia 2010 r. (sygn. akt VI P 14/10) utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 16 września 2009 r. oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt II sentencji).

Po rozpoznaniu apelacji pozwanej spółki (...) od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Szczecinie (sygn. akt III APa 2/11) wyrokiem z dnia 25 maja 2011 r. oddalił apelację i zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda kwotę 4.050 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2011 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności w zakresie kosztów procesu wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 maja 2011 r., w zakresie pkt II wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2010 r. i w całości nakazowi zapłaty z dnia 16 września 2009 r.

(dowód: odpis nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z 16.09.2009 r. k. 7, odpis wyroku SO w Gorzowie W.. z 9.12.2010 r. k. 8, odpis wyroku SA w Szczecinie z 25.05.2011 r. k. 9, odpis postanowienia SA w Szczecinie z 13.06.2011 r. k. 10)

Powód wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnej spółce, które było prowadzone przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie o sygn. akt KM 1564/11.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2011 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że dłużna spółka nie funkcjonuje pod wskazanym adresem nie pozostawiając mienia; rachunek bankowy spółki w banku (...) S.A. wykazuje saldo zerowe i zbieg egzekucji z ZUS i Naczelnikiem US G. W..; dłużnik posiada wiarygodność wobec innej nieistniejącej już spółki (F.

Natur); spółka nie figuruje w rejestrach starostwa jako właściciel nieruchomości; innych wierzytelności i rachunków bankowych nie zdołano ustalić.

Powyższe postanowienie zostało uchylone postanowieniem Sądu Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie o sygn. akt VIII Co 6963/11. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że umorzone postępowanie egzekucyjne było przedwczesne albowiem komornik sądowy przed wydaniem tej decyzji nie wysłuchał dłużnika. Sąd podzielił jednocześnie ustalenia komornika sądowego co do składu majątku dłużnej spółki, wskazując, że uzasadniają one stwierdzenie o bezskuteczności egzekucji.

Po wydaniu tego postanowienia komornik sądowy wysłuchał wierzyciela i dłużnika w trybie art. 827 k.p.c. oraz poinformował strony, że postępowanie egzekucyjne zostanie umorzone wobec bezskuteczności egzekucji z majątku dłużnej spółki.

(dowód: postanowienie Komornika Sądowego przy SR w Gorzowie W.. z 8.11.2011 r. k. 11, odpis postanowienia SR w Gorzowie W.. z 15.05.2012 r. k. 39-42, pismo Komornika sądowego przy SR w Gorzowie W.. z 20.07.2012 r. k. 43 i 57)

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku powoda przeciwko dłużnej spółce wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(niesporne)

Decyzją z dnia 12 października 2012 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w G. w sprawie PP- (...)(...) umorzył jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności S. R., członka zarządu (...) spółki z o.o., za zaległości tej spółki z tytułu podatku od towarów i usług za miesiące listopada i grudzień 2008 r. W uzasadnieniu wskazano, że prowadzona przez Naczelnika US egzekucja w stosunku do dłużnej spółki okazała się bezskuteczna. Stwierdzono jednakże, że S. R. zwolnił się od odpowiedzialności za zaległości spółki albowiem we właściwym czasie, tj. w dniu 27 stycznia 2009 r., złożył wniosek o ogłoszenie jej upadłości.

Tożsame uzasadnienie zostało przytoczone w treści uzasadnienia decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z dnia 12 października 2012 r. w sprawie PP- (...)(...)o umorzeniu jako bezprzedmiotowego postępowania w sprawie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności S. R., członka zarządu (...) spółki z o.o., za zaległości tej spółki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2008 r.

Decyzją z dnia 5 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w sprawie (...)umorzył postępowanie w przedmiocie przeniesienia na S. R. odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...) z tytułu niezapłaconych składek za okres od 11/2008 do 10/2012 r. W uzasadnieniu także odwołano się do zwolnienia się pozwanego od odpowiedzialności za zobowiązania spółki z uwagi na złożenie w dniu 27.01.2009 r. wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...).

(dowód: odpis decyzji Naczelnika US w G. W.. z 12.10.2012 r. k. 62-64, odpis decyzji Naczelnika US w G. W.. z 12.10.2012 r. k. 65-67, odpis decyzji ZUS z 5.02.2013 r. k. 108-109)

Pismem z dnia 29 grudnia 2011 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 588.112,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 426.284,59 zł od dnia 30.12.2012 r. Wskazał, że na powyższą kwotę składa się: 426.284,59 zł tytułem należności głównej, 147.031,65 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych na dzień 29.12.2011 r., 9.467 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota w wysokości 5.329 zł tytułem kosztów procesu.

(dowód: wezwanie do zapłaty z 29.12.2011 r. z potwierdzeniem odbioru k. 15-16)

Wskaźnik spłaty zobowiązań bieżących spółki (...) w 2007 i 2008 r. oscyłował w granicach 95% i 94% co wskazuje na minimalną utratę płynności finansowej spółki. Według bilansu sporządzonego za rok 2008 wysokość zobowiązań wynosiła 369.077,25 zł co nieznacznie przewyższało wartość jej aktywów (majątku spółki), tj. sumę 348.681,58 zł.

Najstarsze wymagalne zobowiązanie spółki to zobowiązanie wobec A. R. świadczącej usługi transportowe na kwotę 140 zł z terminem zapłaty na dzień 18.12.2007 r. Następnym zobowiązaniem jest zobowiązanie wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które stało się wymagalne z dniem 15.05.2008 r.

Kolejne zobowiązania, w większości dotyczące wypłaty wynagrodzeń pracowniczych, oraz niewypłacalność spółki nastąpiła na przełomie 2008/2009 r. Zadłużenie oraz zdolność spółki do jego obsługi lub spłaty w 2009 r. osiągnęła poziom zerowy. Na dzień 27.01.2009 r. spółka posiadała zobowiązania na łączną kwotę 407.187,86 zł, które przewyższały wartość jej aktywów – 348.681,58 zł. Począwszy od stycznia 2009 r. spółka całkowicie zaprzestała wykonywania wszelkich zobowiązań oraz prowadzenia działalności gospodarczej zakończonej ujemnym wynikiem ekonomicznym. Strata netto z działalności gospodarczej wyniosła 35.172,33 zł.

Przyczyną powstania stanu niewypłacalności spółki był brak zapłaty należności pieniężnych przez jej kontrahenta (...) spółkę z o.o. w B.. Opóźnienie i brak w spłacie należności od głównego i jedyne go kontrahenta – spółki (...) skutkowało brakiem zapłaty własnych zobowiązań przez spółkę (...).

(dowód: opinia biegłego sądowego M. L. k. 200-232)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Jego podstawą prawną był art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przesłankami odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest istnienie w czasie, kiedy dana osoba była członkiem zarządu, określonego zobowiązania tej spółki stwierdzonego tytułem egzekucyjnym oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce.

Wskazać należy, że pozwany nie kwestionował faktu, że zobowiązanie dłużnej spółki wobec powoda powstało w czasie kiedy był członkiem jej zarządu. Jak wynika z odpisu KRS pozwany pełnił funkcję członka zarządu spółki (...) od dnia 21 listopada 2007 r. i do chwili obecnej nie został odwołany. Wierzytelność powoda powstała w związku z wypłatą na rzecz pracowników dłużnej spółki wynagrodzenia za pracę za okres grudzień 2008 r., styczeń 2009 r., luty 2009 r., marzec 2009 r. oraz odprawy pieniężnej. Przyjąć zatem należy, że w czasie kiedy pozwany pełnił funkcję członka zarządu powstało zobowiązanie spółki (...) wobec powoda z tytułu wypłaty świadczeń pracowniczych. Powód wykazał przedłożonymi przez siebie tytułami egzekucyjnymi istnienie swej wierzytelności. Pozostając przy tej wierzytelności stwierdzić trzeba, że odpowiedzialność członków zarządu obejmuje wszelkie zobowiązania dłużnej spółki, bez względu na źródło ich powstania. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, przekazanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków Funduszu powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu, roszczenia wobec pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy lub roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń. Wspomniane przepisy przewiduje konstrukcję subrogacji (art. 518 § 1 pkt 4 k.c.). Wypłacając świadczenia pracownicze pracownikom (wierzycielom pracodawcy), Fundusz wstępuje wobec pracodawcy w prawa tych zaspokojonych wierzycieli. Przyjęta w art. 299 k.s.h. odpowiedzialność członka zarządu, służy również ochronie tej wierzytelności subrogacyjnej (vide uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2009 r., III CZP 109/09, System Informacji Prawnej LEX nr 551059).

W ocenie Sądu powód wykazał także bezskuteczność egzekucji przeciwko dłużnej spółce. Co prawda przedłożone przez powoda postanowienie komornika sądowego z dnia 8 listopada 2011 r. zostało uchylone postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie W.. z dnia 15 maja 2012 r., jednakże sformułowane przez pozwanego w tym przedmiocie zarzuty o przedwczesności powództwa nie mogły odnieść skutku. Zauważyć bowiem trzeba, że jak wynika z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 15 maja 2012 r. uchylenie postanowienia komornika sądowego nastąpiło jedynie z uwagi na brak wysłuchania dłużnika w trybie art. 827 k.p.c. (k. 39-41). Sąd ten podzielił przy

tym ustalenia komornika sądowego co do braku jakiegokolwiek majątku dłużnej spółki, które to ustalenia stanowiły podstawę do umorzenia postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Wyjaśnienia wymaga, że ustalenie przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (vide wyrok Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, LEX nr 82131). Powyższe oznacza, że wierzyciel nie musi każdorazowo legitymować się postanowieniem komornika o bezskuteczności egzekucji, jeżeli z innych dowodów przeprowadzonych w sprawie wynika, że zaspokojenie jego roszczeń, z uwagi na brak majątku spółki, jest niemożliwe. Wniosek zaś taki można wyprowadzić nie tylko z treści powołanego już wyżej uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 15 maja 2012 r., uzasadnień dwóch decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z dnia 12 października 2012 r. (k. 62-64 i k. 65-67), ale także wniosków dłużnej spółki o zwolnienie od kosztów sądowych, znajdujących się w aktach sprawy Gu 3/11 i Gu 24/11, czy wreszcie z treści postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 17 marca 2012 r., który oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości z uwagi na to, że majątek dłużnej spółki nie wystarczy nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Sam zresztą pozwany poza odwołaniem się do faktu uchylenia postanowienia komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego nie twierdził nawet, że spółka posiada jakikolwiek majątek z którego możliwe byłoby zaspokojenie roszczeń powoda. Niezależnie od tego wskazać należy, że na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r. pełnomocnik powoda przedłożył odpis postanowienia komornika sądowego z dnia 22 sierpnia 2012 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, pozwany zaś nie zakwestionował faktu wydania tego postanowienia oraz jego treści.

Reasumując, stwierdzić trzeba, że powód wykazał wystąpienie przesłanek z treści art. 299 § 1 k.s.h. Wskazać jednakże należy, że zgodnie z treścią art. 299 § 2 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

W niniejszej sprawie pozwany odwołał się do pierwszej z wymienionych w tym przepisie przesłanki egzoneracyjnej wskazując, że we właściwym czasie złożył wniosek o ogłoszenie upadłości.

Przy wykładni użytego w art. 299 § 2 k.s.h. określenia „właściwego czasu” na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie można pomijać przepisów prawa upadłościowego i naprawczego regulujących obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez członków zarządu spółki oraz określających kiedy uważa się dłużnika za niewypłacalnego i kiedy ogłasza się upadłość osoby prawnej. Odpowiedzialność odszkodowawcza z art. 299 k.s.h. obciąża bowiem członków zarządu spółki za to, że nie złożyli wniosku o upadłość we właściwym czasie, a to kiedy można ogłosić upadłość, a więc to, kiedy taki wniosek będzie skuteczny i powinien być złożony, określają przepisy prawa upadłościowego i naprawczego. Dlatego regulacja zawarta w tych przepisach oraz wykładnia użytych tam pojęć ma znaczenie dla wykładni pojęcia „właściwego czasu” użytego w art. 299 § 2 k.s.h. Jednakże, ze względu na funkcję art. 299 k.s.h., którą jest ochrona interesów wierzycieli oraz obciążenie odpowiedzialnością za ich szkodę działających nierzetelnie członków zarządu spółki, nie można mechanicznie przenosić na grunt tego przepisu unormowań prawa upadłościowego i naprawczego co do przesłanek i terminów złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. W orzecznictwie przyjmuje się, że czasem właściwym na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. jest czas, gdy wprawdzie dłużnik spłaca jeszcze niektóre długi, ale wiadomo już, że ze względu na brak środków nie będzie mógł zaspokoić wszystkich swoich wierzycieli. Czasem właściwym nie jest więc dopiero czas, gdy dłużnik przestał już całkowicie spłacać swoje długi i nie ma majątku na ich zaspokojenie. Z drugiej strony czasem właściwym nie jest z pewnością chwila, gdy pierwszy dług nie został zapłacony z jakichkolwiek powodów. Krótkotrwałe wstrzymanie płacenia długów wskutek przejściowych trudności nie jest bowiem podstawą ogłoszenia upadłości, gdyż o niewypłacalności w rozumieniu art. 11 ust. 1 p.u.n. można mówić dopiero wtedy, gdy

dłużnik z braku środków przez dłuższy czas nie wykonuje przeważającej części swoich zobowiązań (vide wyrok Sądu Najwyższego z 19.01.2011 r., V CSK 211/10, LEX nr 738136 i powołane tam orzeczenia).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że pozwany wykazał, iż we właściwym czasie złożył wniosek o ogłoszenie upadłości. Pozwany na powyższą okoliczność zawnioskował o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego. Z treści tej opinii wynika, iż niewypłacalność spółki (...) powstała na przełomie 2008/2009 r. co przy uwzględnieniu daty złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, tj. dnia 27 stycznia 2009 r., pozwala na stwierdzenie, że pozwany uwolnił się od odpowiedzialności.

Sąd w całości podzielił wnioski wynikające z tej opinii, uznając ją za w pełni wiarygodny dowód w sprawie. Strony nie zgłaszały zastrzeżeń do jej treści, a jedynie przedstawiły odmienną, korzystną dla siebie, interpretację ujętych w tej opinii twierdzeń. W odniesieniu do zarzutów powoda do tej opinii podnieść trzeba, że błędne jest jego stanowisko o tym, że już w 2007 r. wskaźnik zdolności pokrycia zobowiązań dłużnej spółki wynosił 0. W opinii bowiem wyraźnie wskazano, że wskaźnik spłaty zobowiązań w 2007 i 2008 oscylował w granicach 95% i 94%, co wskazuje na minimalną utratę płynności finansowej (k. 212). Wbrew także twierdzeniom powoda sam fakt istnienia zobowiązania wobec A. R. na kwotę 140 zł z terminem zapłaty na dzień 18 grudnia 2007 r. oraz zobowiązanie wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które stało się wymagalne z dniem 15 maja 2008 r., nie mogło świadczyć o tym, że dłużna spółka, jak to ujął powód, „już rok przed rozpoczęciem współpracy z kontrahentem niemieckim miała tak zwaną zdolność upadłościową”. Jak już była o tym mowa o niewypłacalności w rozumieniu art. 11 ust. 1 p.u.n. można mówić dopiero kiedy dłużnik z braku środków nie wykonuje przeważającej części swoich zobowiązań. W świetle zaś podanych przez biegłą wskaźników spłaty zobowiązań w 2007 i 2008 r. nie można zaakceptować tezy o tym, że brak spłaty tych wierzytelności wynikał z braku środków na ich pokrycie. Abstrahując już od powyższego, nie sposób jest przyjąć, że nieuregulowanie zobowiązania wobec A. R. na kwotę 140 zł dawało podstawy do stwierdzenia o niewykonaniu przez dłużnika przeważającej części zobowiązań, w sytuacji gdy jak wynika z treści opinii łączna wysokość zobowiązań za rok 2008 wynosiła kwotę 369.077,25 zł (k. 213).

Zdaniem Sądu „czasem właściwym” w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. jest moment wystąpienia takiej sytuacji, w której jest już wiadomym, że dłużnik nie będzie w stanie zaspokoić w całości wszystkich swoich wierzycieli (wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 2009 r., II CSK 543/08, LEX nr 584730). W tym kontekście zwrócić należy uwagę na fakt, że od października 2008 r. jedynym kontrahentem dłużnej spółki była (...) spółka z o.o. Realizacja złożonych przez tę spółkę zamówień na wykonanie bukietów kwiatowych była jedynym przedmiotem działalności dłużnej spółki. Wierzytelność z tego tytułu stanowiła jednocześnie jedyny majątek spółki (...). Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego dłużna spółka z tytułu realizacji tych usług wystawiła trzy faktury VAT. Termin zapłaty pierwszej faktury upływał w dniu 3 grudnia 2008 r., kolejnych zaś dwóch, jak wynika z treści nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym (k. 30), upłynął odpowiednio na początku oraz w połowie stycznia 2009 r. Zdaniem Sądu nie sposób oczekiwać, że przy powszechnie występujących opóźnieniach kontrahentów w zapłacie za dostarczone towary i usługi pozwany winien już w przypadku braku płatności pierwszej faktury złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnej spółki. Dopiero z momentem braku zapłaty drugiej i trzeciej faktury pozwany mógł powziąć realną obawę co do tego, że zarządzana przez niego spółka nie uzyska zaspokojenia swoich należności. Przyjmując zatem należy, że dopiero z tym momentem (tj. w styczniu 2009 r.) wiadomym stało się, że spółka (...) nie będzie w stanie zaspokoić swoich zobowiązań ze środków uzyskanych od jedynego kontrahenta spółki. Innymi słowy dopiero z chwilą braku zapłaty przez (...) spółkę z o.o. należności wynikających z wszystkich wystawionych przez spółkę (...) faktur VAT, można było wnioskować, że majątek dłużnej spółki w postaci wierzytelności przysługujących wobec tego podmiotu nie wystarczy na zaspokojenie przeważającej części jej zobowiązań, tj. wynagrodzeń pracowników. W konsekwencji uznać trzeba, że złożenie przez pozwanego wniosku o ogłoszenie upadłości w dniu 27 stycznia 2009 r. nastąpiło w czasie właściwym.

W przekonaniu Sądu pozwany wykazał się dużą zapobiegliwością i rzetelnością. Zaakcentować trzeba, że odpowiedzialność członków zarządu jest odpowiedzialnością odszkodowawczą. Odpowiedzialność ta wyraża się w zawinionym przez członków zarządu obniżeniu potencjału majątkowego spółki polegającym na zaniechaniu złożenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. W przypadku pozwanego takiego zaniechania nie można się

doszukać. Pozwany bowiem złożył wniosek o ogłoszenie upadłości po upływie około dwóch tygodni od dnia upływu płatności ostatniej z wystawionych na rzecz (...) faktur VAT.

Dodatkowo trzeba wskazać, że z treści opinii biegłego sądowego wynika, iż przyczyną niewypłacalności spółki był brak uregulowania płatności ze strony (...) spółki z o.o. Dłużna spółka podjęła współpracę z nierzetelnym kontrahentem, który nie uregulował płatności także wobec innych podmiotów, za co zarządca spółki (...) K. H. został prawomocnie skazany za popełnienie przestępstwa oszustwa. Uwzględnienie tej okoliczności w powiązaniu z faktem, że pozwany wykazał się dużą starannością w zabezpieczeniu interesów wierzycieli spółki (w tym przede wszystkim jej pracowników) poprzez złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, czyni trafną konkluzję pozwanego o tym, że żądanie od niego zapłaty za wypłacone przez powoda świadczenia pracownicze stanowi nadużycie prawa (art. 5 k.c.).

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie zostały poczynione w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadka K. M. (1), przesłuchanie pozwanego oraz opinię biegłego sądowego. Dowody z dokumentów nie były kwestionowane, co pozwala na przyjęcie za prawdziwe faktów z tych dokumentów wynikających. Nie budziła wątpliwości wiarygodność dowodu z zeznań świadka K. M. (1) oraz przesłuchania pozwanego. Wskazane dowody osobowe korespondowały z treścią dokumentów, stanowiąc ich uzupełnienie. Opinia biegłego sądowego została sporządzona w sposób wyczerpujący tezę dowodową, była logiczna i spójna oraz nie była podważana przez żadną ze stron postępowania, wobec czego Sąd podzielił wnioski z niej wypływające. Pominięciu podlegał wniosek pozwanego o przesłuchanie świadków E. M. i E. S. (2) ze względu na brak wskazania adresów tych świadków.

Mając na uwadze powyższe powództwo podlegało oddaleniu.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, który pozwany wygrał w całości, rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. przy zastosowaniu § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Na koszty te złożyły się: wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 7.200 zł, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł oraz poniesione przez pozwanego koszty sądowe związane ze sporządzeniem opinii przez biegłego sądowego – 3.843,84 zł.